

niedziela

GŁOS Z TORUNIA

NR 50 (1147) • J • ROK LIX • 11 XII 2016 • TORUŃ

w numerze:

U św. Barbary – uroczystość w Starogrodzie
Święto patronalne KSM
Dziecko, czy coś? – 22. Colloquia Torunensia
Chryste, króluj

MYŚL
NA TYDZIEŃ

Bóg w swojej dobroci postawił na naszych drogach wiele znaków nadziei. Kiedy człowiek odnajdzie taki znak, odczuwa przypływ radości i mocy.

Bp Andrzej Suski

W drodze ku Światłu

Dziś, w trzecią niedzielę Adwentu – tzw. Niedzielę „Gaudete”, radujemy się bliskością Bożego Narodzenia. Drugi okres Adwentu, czyli od 17 do 24 grudnia, jest bezpośrednim przygotowaniem do uroczystości Narodzenia Pańskiego. Przeżywamy więc rekolekcje i Roraty ku czci Najświętszej Maryi Panny, przystępujemy do sakramentu pojednania i pokuty, a także dzielimy się dobrem, np. przez kupno świec Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom, które od pierwszej niedzieli Adwentu dostarczyła do naszych parafii Caritas Diecezji Toruńskiej. Niektórzy z nas podjęli różnorakie dobre postanowienia, będące pragnieniem przemiany życia. Przez te wszystkie działania przybliża się przyjście Chrystusa zarówno to liturgiczne, jak i powtarzane. O tym przypomina papież Franciszek: „pielgrzymowanie przez czas ku Jezusowi, ku Jego królestwu sprawiedliwości i pokoju”. Na tej drodze towarzyszy nam światło będące wyrazem radości z bliskiego już przyjścia Pana. Radość przeżywa także Rodzina Radia Maryja świętująca jubileusz 25-lecia powstania rozgłośni, co miało miejsce 3 grudnia w Toruniu i 8 grudnia w Bydgoszczy. Wszyscy razem wraz z Maryją czekamy na miłość i pokój, które przyniosły światu narodziny Zbawiciela.

Maria Galińska

Prezydent RP Andrzej Duda dziękuje za budowanie wspólnoty ludzi i za niezłomność

25 LAT ISTNIENIA RADIA MARYJA

RADOSNE UWIELBIENIE BOGA

BEATA PIECZYKURA

25 lat minęło... 25 lat głoszenia chwały Bożej i umacniania w wierze. 25 lat apostołstwa słowa i słuchania Kościoła. 25 lat troski o Ojczyznę i każdego człowieka. 25 lat, gdy na falach eteru rozbrzmiewa „katolicki głos w twoim domu”. Świętowanie srebrnego jubileuszu istnienia Radia Maryja i powstałych przy nim dzieł, takich jak: Telewizja Trwam, „Nasz Dziennik”, Wyższa Szkoła Kultury Społecznej i Medialnej oraz sanktuarium Najświętszej Maryi Panny Gwiazdy Nowej Ewangelizacji i św. Jana Pawła II, miało miejsce 3 grudnia, w pierwszą sobotę miesiąca, w hali widowiskowo-sportowej w Toruniu, i 8 grudnia w bazylice pw. św. Wincentego à Paulo w Bydgoszczy. W ramach toruńskich obchodów odbyły się koncerty, w tym galowy koncert-

-widowisko „Piękna nasza Polska cała” w wykonaniu Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego, podczas którego dyrektor Ordynariatu Polowego Wojska Polskiego ks. płk Piotr Majka wyróżnił o. Tadeusza Rydzika CSsR diamentową płytą za upowszechnianie polskich pieśni kościelnych i patriotycznych. Dziękczynienie przez ręce Matki Bożej popłynęło w czasie modlitwy różańcowej, a Koronka do Miłosierdzia Bożego była prośbą o objęcie płaszczem Bożej opieki. Centralnym punktem była jubileuszowa Msza św. pod przewodnictwem abp. Marka Jędraszewskiego, metropolity łódzkiego, wiceprzewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski, który także wygłosił homilię oraz przekazał błogosławieństwo papieża Franciszka. Ojciec Święty zapewnił

o duchowej łączności z twórcami, słuchaczami i uczestnikami uroczystości. Życzył, aby radio „było skutecznym środkiem ewangelizacji, nośnikiem ponadczasowych wartości ludzkich”. Wśród koncelebrantów byli m.in. abp Sławoj Leszek Głódź, bp Andrzej Suski i bp Józef Szamocki oraz o. Janusz Sok, prowincjał Prowinacji Warszawskiej Redemptorystów. Wszystkich licznie zgromadzonych powitał i pozdrowił bp Suski. Mówił on o radości, która umacnia sens życia i działania: – To ona otwiera nas na innych ludzi, jest jak świeże powietrze, którym lekko się oddycha. Jubileusz jest radosnym uwielbieniem Boga za dobro otrzymane z Jego ręki. – Mamy świadomość dobra, jakim jest Radio Maryja, w służbie

dokończenie na str. VIII

LULKOWO

Jak wygląda Król Wszechświata

W kaplicy w Lulkowie 20 listopada odbyła się Msza św. odpustowa ku czci patrona Chrystusa Króla Wszechświata. Mogliśmy duchowo podpisać się pod Jubileuszowym Aktem przyjęcia Jezusa Chrystusa na naszego Króla i Pana. Sumie odpustowej przewodniczył i słowo Boże

wygłosił ks. Karol Wierchowski, wikariusz parafii pw. św. Jakuba w Toruniu. W uroczystości uczestniczyli księża z dekanatu bierzgłowskiego. Postępującym podczas Eucharystii był także stały diakon z Biskupic Mariusz Malinowski. Zgromadzonych przywi-

tał proboszcz parafii w Świerczynkach ks. Piotr Stefański, który na co dzień sprawuje opiekę duszpasterską nad kaplicą.

W homilii kaznodzieja przedstawił postać króla Dawida, który już w oczach Bożych był królem, a Izraelici uznali go za swojego króla, bo doprowadził królestwo do rozkwitu. Każdy przyznałby się do takiego króla w czasach Dawida i w czasach dzisiejszych, bo był człowiekiem sukcesu. Pod tym względem nic się nie zmieniło, bo cały czas liczy się ten, kto ma władzę, pieniądze, sławę. Takim osobom się schlebia, bo przy nich można zyskać coś dla siebie.

Ks. Wierchowski ukazał również Jezusa Chrystusa jako Króla Wszechświata. Króla, który zamiast szaty z najcenniejszych tkanin miał kawałek zakrwawionej szmaty, zamiast złoto-ego diademu koronę z cierni, zamiast drogocennych kadzideł i balsamów żółć, ocet i plwoci-

ny na twarzy, zamiast pokłasku, uraganie, zamiast godnego tronu boleśnie raniący krzyż, zamiast tłumu wiwatujących tłum patrzący z pogardą. – Tak wygląda nasz Król Wszechświata. A co obiecuje? Czy życie mlekiem i miodem płynące? Nie, nasz kandydat na Króla mówi do nas, że kto chce pójść za Nim niech zaprze się samego siebie, niech weźmie krzyż swój i Go naśladuje – mówił kapłan. – Czy jesteś gotowy z pełną świadomością wypowiedzieć słowa aktu i zakrzyknąć: Króluj nam, Chryste? – pytał kaznodzieja.

Po homilii przed Najświętszym Sakramentem odmówiono Litanię do Serca Pana Jezusa, następnie odczytany został akt przyjęcia Jezusa za Króla i Pana oraz odśpiewano „Te Deum”. Po hymnie ks. Karol udzielił błogosławieństwa Najświętszym Sakramentem wszystkim zgromadzonym na uroczystości.

Katarzyna Umińska

Sumie odpustowej przewodniczył ks. Karol Wierchowski

DIECEZJA

Święto patronalne KSM

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży z naszej diecezji 19 listopada obchodziło swoje święto patronalne. Tegoroczna uroczystość miała szczególny wymiar, ponieważ obchodziliśmy również 20-lecie istnienia KSM-u w naszej diecezji.

Obchody święta rozpoczęły się uroczystą Mszą św. w kościele parafialnym pw. św. Marii Magdaleny w Biskupicach, podczas której dwudziestu kandydatów złożyło swoje przyrzeczenia. W czasie dalszych uroczystości w sali wiejskiej w Brąchnowie nowi, pełnoprawni członkowie stowarzyszenia otrzymali swoje legitymacje i odznaki, a zarząd diecezjalny i poszczególne oddziały przedstawiły sprawozdania ze swojej działalności w minionym roku formacyjnym. Następnie odbyły się wybory uzupełniające do Zarządu Diecezjalnego KSM. Wybrani zostali Natalia Augustynowicz oraz Mateusz Deruś. Świętowanie zakończyliśmy zabawą taneczną.

Łukasz Markiewicz

Uczestnicy spotkania w kościele w Biskupicach

Archiwum KSM DT

U ŚW. BARBARY

HELENA RECZEK

Piękny, późnobarokowy kościół pw. św. Barbary w Starogrodzie jest perłą i dowodem na istnienie w tym miejscu, przez wieki, wiary i kultury. Starogród ma niezwykle atrakcyjną lokalizację ze względu na swoje usytuowanie na krawędzi pradoliny Wisły, a kościół parafialny jest w Starogrodzie wyróżniającą się budowlą.

Kościół pierwotny pw. św. Piotra powstał pod koniec XIII wieku. Później uzyskał kolejne wezwania – św. Barbary. Obecna budowla pochodzi z 1754 r. Wnętrze kościoła wypełnia barokowy wystrój – ołtarz główny ze św. Barbarą, aniołem i młodzieńcem oraz rokokowe: ambona, drzwi, portal i polichromowany strop.

Od połowy XIII do połowy XIV wieku Starogród był najważniejszym ośrodkiem kultu św. Barbary w tej części Europy. Po odnalezieniu w 1242 r. w Sartowicach relikwii św. Barbary Krzyżacy przenieśli je do kaplicy swojego klasztoru w Starogrodzie. Obiektem kultu – poza relikwiami – była także wolno stojąca figura Świętej. Miejsce to było licznie nawiedzane przez pielgrzymów. Szerzący się

kult św. Barbary promieniował także na inne ośrodki, m.in. Królewiec i Malbork. Ruch pielgrzymów ustał, gdy relikwie i wizerunek świętej przeniesiono do Malborka. Miało to miejsce prawdopodobnie w 1453 r.

Św. Barbara pozostała w pamięci wielu pokoleń miejscowej ludności. Tak, że gdy wzniesiono nowy kościół, uzyskał on wezwanie św. Barbary. By dziś podziwiać piękno kościoła, trzeba było wielkiej odwagi i operatywności. 9 lat temu ks. kan. Henryk Łoziński ruszył z ratunkiem dla parafialnego kościoła. Wieloletnia, mozolna praca i starania Księdza Proboszcza przyczyniły się do zachowania piękna tej perły. Dziś, patrząc na ogrom wykonanych w kościele prac, jest za co Bogu dziękować. Ale to jeszcze nie koniec. Na renowację czekają kolejne elementy wystroju wnętrza kościoła.

Prace restauracyjno-konserwatorskie trwają od 2008 r. Pozyskiwane na te cele środki finansowe pochodzą od Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Urzędu Marszałkowskiego Województwa

Ks. kan. Henryk Łoziński omawia przebieg wykonanych prac

Wiesław Kozłowski

Kujawsko-Pomorskiego, Gminy Chełmno, są też środki unijne pozyskane w ramach programu RPO. Niestrudzenie wszystkie bieżące potrzeby wspierają w wielu obszarach parafianie, na których Ksiądz Proboszcz zawsze może liczyć.

Do tej pory w kościele pw. św. Barbary wyremontowano i wymieniono całość dachu, dokonano konserwacji barokowej polichromii stropu, wykonano prace konserwatorskie ambony, ołtarza głównego oraz prace konserwatorsko-rewaloryzacyjne ołtarzy bocznych. Ogromną pracę i serce w przywracanie blasku kościołowi wkłada konserwator Hanna Horwatt-Baniewicz. Nie ustaje ona w planowaniu kolej-

nych działań. Starania i konsekwencja ks. kan. Henryka Łozińskiego zostały uhonorowane medalem „Hereditas Saeculorum”, nadanym mu 10 września przez marszałka województwa kujawsko-pomorskiego.

Podczas uroczystej Mszy św. dziękczynnej sprawowanej przez bp. Andrzeja Suskiego wierni wraz z kapłanami dziękowali za odnowienie świątyni. – Kościół w Starogrodzie – jak podkreślił w homilii Ksiądz Biskup – wśród wielu kościołów diecezji toruńskiej jest prawdziwą perłą. Kościół z bogatą historią kultu św. Barbary jest wspólnotą i budowlą, jest dowodem na istnienie w tym miejscu trwającej przez wieki wiary i kultury.

BOLESZYN

Wizyta rycerzy

Z inicjatywy ks. kan. Piotra Nowaka, proboszcza parafii pw. św. Marcina w Boleszynie, 22 listopada do szkół podstawowych z terenu boleszyńskiej parafii, czyli do Boleszyna, Leźna i Słupa, przyjechali przedstawiciele Bractwa Rycerskiego 26. Chorągwi Zamku Bratian i Nowego Miasta. Dzięki obecności Andrzeja Andrzejewskiego, Mirosława Leśniewskiego i rycerza Kuby Otręby społeczność szkolna miała okazję uczestniczyć w żywej lekcji historii. Opowiadano uczniom

m.in. o czasach bitwy pod Grunwaldem, prezentowano średnio-wieczne obyczaje, stroje rycerskie, krzyżackie i zakonne oraz rodzaje broni i zbroje.

Wizyta w szkołach była swoistym przedłużeniem odpustu parafialnego przeżywanego 11 listopada, podczas którego do Boleszyna przybyli rycerze z całej Polski w ramach podsumowania 10. Marszu na Grunwald. Rycerze z Wrocławia, Warszawy, Kobyłki k. Warszawy, Mławy, Torunia, Gołubia-Dobrzyń, Malborka, a także

Żywa lekcja historii

Archiwum autorki

zaprzyjaźnieni przedstawiciele Bractwa Rycerskiego 26. Chorągwi Zamku Bratian i Nowe Miasto

wzięli udział w Sumie odpustowej oraz pikniku historycznym.

Elżbieta Kozłowska

RODZINA WSPÓŁCZEŚNIE

Katedra Teologii Praktycznej Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu 17 listopada zorganizowała konferencję naukową pod hasłem: „Blaski i cienie współczesnej rodziny”. Spotkanie w siedzibie toruńskiego Wydziału Teologicznego otworzył dziekan wydziału ks. prof. dr hab. Dariusz Kotecki, a moderatorami dwóch sesji wykładowych byli profesorowie UMK – ks. dr hab. Krzysztof Krzemiński i ks. dr hab. Daniel Brzeziński.

Konferencję rozpoczął referat autorstwa bp. Dominique Rey, biskupa Frejus-Toulon z Francji, który odczytał ks. dr hab. Zbigniew Zarembski, prof. UMK. Bp Rey odwołał się do Posynodalnej Adhortacji Apostolskiej „Amoris laetitia”. Zauważył, że dzisiejszy świat naznaczony jest ogromnymi zmianami społeczno-gospodarczymi, politycznymi i rozwojem nowych technologii. Panująca kultura instant

sprawia, że wszystko musi być natychmiast, a w relacjach międzyludzkich dominuje tymczasowość. Indywidualizm i kultura odpadów propagują prymat jednostki, przez co człowiek staje się modelem sam dla siebie, a to, co zepsute, wyrzuca się, negując przy tym możliwość naprawy. Bp Dominique Rey zwrócił uwagę, że musi to prowadzić do nowej ewangelizacji. – Pan Bóg chce widzieć w nas pasterzy, a nie fryzjerów, którzy zajmują się jedną owcą, cheszą ją i dbają o nią. Dziś trzeba zostawić tę jedną owcę, a iść szukać tych dziewięćdziesięciu dziewięciu – zalecał bp Rey.

Kolejni prelegenci poruszyli m.in. kwestię ukrytego programu wychowania. Mówiła o tym dr hab. Beata Parysiewicz, prof. KUL z Lublina, która podkreśliła działania kontekstu społeczno-kulturowego. Człowiek jest w nim niejako zanurzony i nie do końca zdaje sobie sprawę, jak wiedza, przedmioty, wartości, normy

Ks. dr Mariusz Piecyk z Wyższego Seminarium Duchownego w Toulon we Francji podczas prelekcji

wania bliskich relacji z ludźmi oraz posiadanie dojrzałej emocjonalności. Ukazano również kwestie związane ze sposobem funkcjonowania rodziny, w której jedno bądź oboje rodziców pracuje poza krajem, o czym mówił ks. dr hab. Paweł Landwójtowicz, prof. Uniwersytetu Opolskiego. Problemy, z jakimi borykają się małżeństwa dwukonfesyjne, przedstawił ks. dr Mariusz Piecyk z Wyższego Seminarium Duchownego w Toulon we Francji. Nie zabrakło również odniesienia do nauki papieża rodzin św. Jana Pawła II, które przedstawił ks. dr hab. Wiesław Łużyński z UMK w Toruniu.

Poszerzeniem i uzupełnieniem sesji wykładowych były komunikaty dotyczące m.in. Diecezjalnego Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego w Toruniu czy duszpasterskiego rozeznania sytuacji nieregularnych i trudnych.

Joanna Twardowska

STUDIUM BIOETYKĘ

Kwestie etyczne dotyczące życia ludzkiego, jego początków, trwania i kresu są niezmiennie przedmiotem gorących dyskusji i sporów. Obok problemów znanych od dawna, takich jak aborcja czy samobójstwo, pojawiają się nowe, związane z odkryciami naukowymi w dziedzinie biologii i medycyny. Budzą one uzasadnione nadzieje na pokonanie chorób dotąd nieuleczalnych, a jednocześnie rodzą pytania i wątpliwości natury moralnej. Domagają się osądu indywidualnego sumienia, ale potrzebują także uregulowań prawnych. Poszukiwanie odpowiedzi i rozwiązań ma znaczenie nie tylko dla poszczególnych osób, lecz także kształtu życia społecznego teraz i w przyszłości. Stąd potrzeba pogłębionej refleksji, która od lat 70. ubiegłego wieku przybrała

postać dynamicznie rozwijającej się bioetyki.

Podyplomowe studia w zakresie bioetyki organizowane na Wydziale Teologicznym UMK są propozycją dla wszystkich zainteresowanych poszerzeniem wiedzy etycznej na temat złożonych, żywo dyskutowanych kwestii dotyczących życia ludzkiego – jego początku, trwania i kresu, w szczególności do osób, które z racji wykonywanego zawodu stają wobec problemów i dylematów natury bioetycznej (w ubiegłych latach uczestnikami studiów byli m.in. lekarze, pielęgniarki, nauczyciele i duchowni).

Studia obejmują wiedzę z dziedziny nauk medycznych, humanistycznych i prawnych. Obok fundamentalnych kwestii antropologicznych, skupionych wokół kategorii godności osoby ludzkiej

Wiesław Ochotny

i jej niezbywalnych praw omawiane są zasady etyczne służące rozwiązywaniu kwestii szczegółowych.

Oprac. ks. Paweł Borowski

Podyplomowe studia w zakresie bioetyki organizowane na Wydziale Teologicznym UMK rozpoczną się w styczniu 2017 r. i trwać będą do grudnia 2017 r. Zajęcia odby-

wać się będą w soboty, dwa razy w miesiącu. Zapisy do 13 stycznia 2017 r. Dokumenty można składać osobiście w dziekanacie WT UMK w Toruniu, ul. Gagarina 37 od poniedziałku do piątku w godz. 8-15 lub przesłać listem poleconym lub pocztą kurierską. Więcej informacji pod numerem tel. 56 611-49-90; 56 611-49-94 i na www.teologia.umk.pl.

DZIECKO, CZY COŚ?

W ramach 22. Colloquia Torunensia dyskutowano na temat: „Przestrzeń sumienia w życiu publicznym”. Zaproszeni goście reprezentowali różne opcje światopoglądowe, w związku z czym dla jednych rozwijające się w łonie matki nowe życie było dzieckiem, dla innych pułapką własnej biologii i pretekstem pozbawiającym kobiety ich prawa do reprodukcji

JOANNA KRUCZYŃSKA

Colloquia Torunensia odbyły się w dniach 18-19 listopada. Pierwszego dnia w Centrum Dialogu w Toruniu miała miejsce zamknięta dyskusja ekspertów i zaproszonych gości, a 19 listopada w Sali Mieszcząńskiej Ratusza Staromiejskiego w Toruniu odbyła się debata publiczna. Poprowadził ją prof. Ryszard Wiśniewski, a prelegentami byli: prof. Bogdan Chazan – lekarz, prof. Monika Płatek – prawnik, prof. Ewa Podrez – etyk, ks. prof. Alfred Wierzbicki – etyk oraz prof. Jan Hertrich-Woleński – prawnik, filozof. Organizatorami spotkania byli: rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika prof. Andrzej Tretyn, prezydent Torunia Michał Zaleski, bp Andrzej Suski oraz prezes Towarzystwa Naukowego w Toruniu prof. Andrzej Radzimiński.

Podczas debaty od lewej: prof. Ryszard Wiśniewski, prof. Bogdan Chazan, prof. Ewa Podrez, prof. Jan Hertrich-Woleński, prof. Monika Płatek, ks. prof. Alfred Wierzbicki

Zbieżność definicji

Rozpoczynając publiczną debatę, prof. Ryszard Wiśniewski poprosił prelegentów, by odpowiedzieli na pytania, czym jest sumienie i na ile sumienie jest ważne dla porządku prawnego. W części definicyjnej zauważyć można było, iż zasadniczo zbieżne były poglądy panelistów. Ks. prof. Alfred Wierzbicki podkreślił, że sumienie ma każdy, choć u niektórych może ono być źle uformowane. Prof. Bogdan Chazan zdefiniował sumienie jako dobro wspólne, o które należy również wspólnie dbać. Podkreślił aspekt wolności sumienia, gdyż – według niego – wolność sumienia jest prądem wszystkich wolności i wynika z wewnętrznej godności człowieka. O sumieniu postrzeganym jako nabyte w procesie rozwoju społecznego mówiła prof. Monika Płatek. Zestaw trzech komponentów: wrażliwość indywidualna, norma subiektywna i życzliwość wobec innych to sumienie w ujęciu prof. Ewy Podrez. Dla prof. Jana Hertricha-Woleńskiego sumienie to zdolność rozpoznawania dobra i zła zdobywana w trakcie życia i zmieniająca się pod wpływem różnych czynników.

Diabeł tkwi w szczegółach

W dalszej części spotkania w wypowiedziach, a także dyskusji między panelistami sprecyzowano poglądy dotyczące sumienia oraz jego roli w życiu jednostki i całego społeczeństwa, co wyraźnie podzieliło prelegentów.

Z jednej strony dyskusji znalazły się poglądy prof. Bogdana Chazana, który podkreślał, że w medycynie brakuje modelu lekarza dobrego samarytanina, a powszechna jest postawa lekarza sprzedawcy. W związku z tym wspomnienie o klauzuli sumienia czyni danego lekarza problemowym i wywołuje co najmniej niechęć współpracowników. – Najważniejszym dobrem pacjenta, również tego nienarodzonego, jest życie – mówił lekarz i podkreślił, że diagnostyka prenatalna nie jest czymś złym, o ile nie prowadzi do selekcji ludzi. Ks. prof. Alfred Wierzbicki zauważył, że w krajach zachodnich funkcjonują szpitale prowadzone przez przedstawicieli poszczególnych wyznań i nie stanowi to problemu w kontekście starcia światopoglądowego. Sugerował, by nie prowadzić do deprivacji sumień poprzez używanie określenia „niska szkodliwość społeczna”.

Zdecydowanie inne podejście reprezentowali prof. Monika Płatek i prof. Jan Hertrich-Woleński. Prelegentka mówiła o procesie dehumanizacji utrudniającym branie odpowiedzialności za swoje postępowanie i stawiającym człowieka „w pułapkach w stylu: nazywanie połączonej komórki jajowej i plemnika w jajowodzie człowiekiem”. Definiowała siebie jako aktywistkę pro-life, przy czym pro-life w rozumieniu prof. Płatek to obrona kobiet i ich prawa do decyzji o tym, czy dziecko w ich łonie ma żyć, czy też w imię ich praw i na ich życzenie, ma być zabite. – Pozbawiamy kobiety ich praw związanych z reprodukcją pod pretekstem czegoś, co nazywa się dziecko – mówiła. Prof. Hertrich-Woleński natomiast, odnosząc się do klauzuli sumienia, powiedział, że lekarz czy urzędnik ma prawo w jej myśl wyłączać się z niektórych działań, ale nie może tego zrobić szef danej placówki, bo jako przedstawiciel państwa nie może odnosić się do własnych poglądów i narzucać ich podwładnym. Według prelegenta sumienie działa w kontekście prawo, religia, obyczaje, moralność, które winny współistnieć równoważnie.

CHRZEŚCIJANIE W SYRII POTRZEBUJĄ POMOCY

O trudnej historii i współczesnym doświadczeniu brutalnej wojny, przez które na oczach społeczności międzynarodowej przechodzą chrześcijanie w Syrii opowiadał prof. Martin Tamcke z uniwersytetu w Getyndze. Wykład odbył się 15 listopada w auli Wydziału Teologicznego UMK

TOMASZ STRUŻANOWSKI

Chrześcijanie syryjscy czerpią z dwóch tradycji: zachodnio-syryjskiej, obejmującej niegdyś swym zasięgiem tereny Bliskiego Wschodu wchodzące w skład Cesarstwa Rzymskiego, oraz wschodniosyryjskiej, której kolebką było Imperium Perskie. Do czasów podboju przez muzułmanów język syryjski był czymś w rodzaju łaciny Wschodu. W Mezopotamii przez pewien czas stanowił jeden z dominujących języków, a mówiący nim syryjscy chrześcijanie rozprzestrznili go aż po Mandżurię, Tybet, Sri Lankę i Półwysep Arabski.

Trudna historia

Na przestrzeni wieków chrześcijaństwo syryjskie przeszło wiele podziałów i rozłamów, czego współczesnym owocem jest istnienie wielu Kościołów, takich jak:

Kościół melchicki, Prawosławny Patriarchat Antiocheński, Syryjski Kościół Ortodoksyjny, Kościół katolicki obrządku syryjskiego, Apostolski Kościół Ormiański, Kościół katolicki obrządku ormiańskiego, Asyryjski Kościół Wschodu, Kościół chaldejski, Kościół maronicki, Kościół rzymskokatolicki, a także Kościoły protestanckie. Niestety, po dzień dzisiejszy pomiędzy tymi wspólnotami kościelnymi zachodzą poważne animozje, którym jak dotąd nie udało się zaradzić poprzez podejmowane wysiłki ekumeniczne.

Historia syryjskiego chrześcijaństwa w Syrii, Iraku, Iranie oraz Turcji jest także historią wielowiekowych prześladowań, zapoczątkowanych w trakcie podbojów arabskich i kontynuowanych ze szczególną siłą w XIV wieku za panowania Tamerlana. Podczas I wojny światowej Asyryjczycy i Ormianie stali się ofiarami zorganizowanego ludobójstwa

przeprowadzonego przez państwo tureckie, które według szacunków pochłonęło ponad 2 miliony ofiar. – Ludobójstwo pokazuje, co człowiek może uczynić innym, odrzucając ich człowieczeństwo, usprawiedliwiając się religią, przynależnością etniczną czy też kulturową odrębnością – podkreślił prof. Tamcke.

Trudne dziś

Wspominając o obecnie trwającej wojnie w Syrii, prelegent przytoczył obszernie fragmenty listów otrzymanych od przyjaciół i znajomych z tamtych terenów. „Strach rozprzestrzenia się wokół wraz z pytaniem o to, co się stanie, gdy ludzie trafią pod ogień krzyżowy – pisze jeden z nadawców. – Przygotowania do pomocy humanitarnej nie mogą nadążyć za postępującym frontem. Co więcej, odbudowa kościołów,

szkół, szpitali, ośrodków kultury zajmie całe lata. Ulga przeplata się z niepokojem”. W innym liście można przeczytać: „Ciemność jest dla nas dobra: w tych chwilach spalone domy i zrabowane mieszkania lub cokolwiek po nich pozostało, nie są już częścią naszych codziennych spojrzeń. To dobrze, że mamy ciemność”. Z innego przytoczonego fragmentu przebiega nadzieja: „Obchodzenie Bożego Narodzenia 2015 w Hamididży jest prawdziwym błogosławieństwem! Najmniejsza rzecz jest powodem szczęścia”. Podsumowując prof. Tamcke zwrócił uwagę na wielką potrzebę wspierania naszych braci w wierze, którzy przeżywają tak bolesne doświadczenia. – Kościół powszechny: to, kto nim jest, będzie także ukazane przez to, kto będzie pomagał i wspierał tamtejszy Kościół – zakończył prof. Tamcke. ■

NA PREZENT

Ostatnio wydana książka ks. dr. Janusza Stańczuka pt. „Savoir-vivre dla dzieci – poradnik o wychowaniu” to znakomity prezent i lektura dla dzieci w różnym wieku. Może też stanowić bazę na lekcje wychowawcze. Nawet dorosła osoba, czytając dziecku tę książkę, może pod jej wpływem przypomnieć sobie dobre zasady, o których czasem zapomina. Jest to książka, która ma też tę cechę, że można otworzyć ją na dowolnej stronie i zawsze wskaże jakąś dobrą poradę.

Autor podzielił poradnik według różnych sytuacji, w których mogą znaleźć się nasze dzieci, są to więc: powitanie i pożegnanie, sztuka rozmawiania, z wizytą, przy stole, między ludźmi, w szkole, na spacerze,

ważne miejsca, czystość i higiena. Komentarze i wskazówki wychowawcze rozmieszczone na kartach książki znajdują się w kolorowych chmurkach, kwadratach, prostokątach, w układzie przypominającym komiksy, co zachęca dzieci do czytania. Niektóre rady są wierszowane, dzięki temu łatwiejsze do zapamiętania. Teksty w ramach zatytułowanych „Czy wiesz, że...?” zaspokoją z kolei ciekawskich czytelników. Autor cytuje też wskazania wychowawcze i mądrości znanych nam ludzi ze świata kultury, nauki i innych dziedzin, którymi byli dla przykładu Sokrates, Antoine de Saint-Exupéry, Adam Mickiewicz czy kard. Stefan Wyszyński. Książka ubogacona jest znakomitymi ilustracjami Anety

Fontner-Dorożyńskiej, która zwinną kreską postaci dzieci, podkreśla treść zawartą w ramkach. Całość graficznie opracowali Agnieszka i Bogdan Idźkowscy. Na ostatniej stronie okładki, w rysunku z mądrą sową, autor zacytował myśl Jana Władysława Dawida (1859 – 1914), pedagoga, psychologa, pioniera psychologii wychowawczej i pedagogiki eksperymentalnej w Polsce: „Żle zbudowany dom można rozebrać i zbudować od nowa, ale źle wychowanego człowieka nie da się wychować drugi raz”.

Jest to kolejna niezwykle starannie wydana książka u sióstr loretanek, mogąca wpłynąć także na rozwój wrażliwości estetycznej u dziecka. Na końcu książki podane są inne tytuły baśni i historii autora, znakomite na

bożonarodzeniowy prezent. Książka wydana jest w Wydawnictwie Sióstr Loretanek, ul. Żeligowskiego 16/20, 04-476 Warszawa, tel. (22) 427-34-27, ISBN 978-83-7257-806-8, e-mail: sklep@loretanki.pl.

3 stycznia 2017 r. (wtorek) ks. dr Janusz Stańczuk weźmie udział w audycji dla małżeństw i rodzin w Radiu Maryja.

Helena Maniakowska

Aleksandra Wojdyło

Mszy św. przewodniczy ks. kan. Zbigniew Gański, diecezjalny duszpasterz rolników

CHRYSTE, KRÓLUJ

ALEKSANDRA WOJDYŁO

W liturgiczne wspomnienie bł. Karoliny Kózkówny rolnicy z diecezji toruńskiej zgromadzili się w kościele pw. Matki Bożej Królowej Polski w Wąbrzeźnie, aby we wspólnocie rodziny rolniczej z duszpasterstwa rolników i Bractwa św. Izydora modlić się za siebie, swoje rodziny, wszystkich związanych z polską ziemią oraz parafie i ojczyznę.

Z modlitwą na ustach

Nabożeństwu Koronki do Miłosierdzia Bożego i modlitwom nowenny przed Jubileuszowym Aktem Przyjęcia Jezusa Chrystusa za Króla i Pana przewodniczył proboszcz miejsca ks. kan. Kazimierz Śmigiecki. Centralną

częścią była Msza św. koncelebrowana pod przewodnictwem ks. kan. Zbigniewa Gańskiego, diecezjalnego duszpasterza rolników.

Witając zgromadzonych w świątyni rolników, ks. kan. Śmigiecki zwrócił uwagę na powołanie rolnika jako współpracownika Boga w dziele stwórczym chleba codziennego. Podkreślił także znaczenie Chleba Żywego w życiu każdego chrześcijanina.

W homilii ks. kan. Gański przypomniał biblijne treści mówiące o Bogu jako Królu. – Bóg Ojciec dał Jezusowi wszelką władzę, chwałę i zwierzchność – mówił. Zwrócił także uwagę na nauczanie Piusa XI zawarte w encyklice „Quas primas”. Sekularyzacja była nie tylko dużym problemem

po I wojnie światowej. Odrzucenie Boga także dzisiaj jest przeszkodą do porozumienia między ludźmi i narodami. – Trzeba na nowo Chrystusa zaprosić do swojego życia prywatnego, rodzinnego, społecznego, aby odnowić życie moralne i duchowe – dodał. Przypomniał przesłanie Chrystusa skierowane do służebnicy Bożej Rozalii Celakówny, mówiące o ocaleniu Polski pod warunkiem, że przyjmie Chrystusa za Króla w całym tego słowa znaczeniu, jeżeli podporządkuje się prawu Bożemu, prawu Jego miłości. – Tylko, będąc posłusznymi Chrystusowi Królowi, możemy przyczynić się do odrodzenia wspólnoty Kościoła w Polsce – podkreślił na koniec duszpasterz rolników.

Plany na przyszłość

Po Mszy św. przy wspólnym stole w sali katechetycznej omawiano aktualne sprawy duszpasterstwa rolników w wymiarze diecezjalnym. Zapoznano się z programem działań duszpasterstwa rolników i Bractwa św. Izydora w 2017 r. (m.in. spotkanie Bractwa św. Izydora 5 marca w Gostkowie i 1 października w Łobdowie, rekolacje wielkopostne – 25 marca i adwentowe 16 grudnia w Brodnickim Centrum Caritas, patronalne święto św. Izydora – 14 maja w Pokrzydowie, dożynki diecezjalne 28 sierpnia w Grzybnie, dożynki jasnogórskie – 2 i 3 września, wspomnienie bł. Karoliny – 18 listopada w Trzebczu).

Mszy św. przewodniczy abp Marek Jędraszewski

Życzenia od „Niedzieli”

Dar prezydenta Torunia Michała Zaleskiego

RADOSNE UWIELBIENIE BOGA

dokończenie ze str. I

nowej ewangelizacji – przypominał Biskup Andrzej i zachęcał do radosnego chwaleń Boga za ludzi Radia Maryja, za Ojca Dyrektora, współpracowników duchownych i świeckich, wolontariuszy i całą Rodzinę Radia Maryja, która duchowo i materialnie wspiera swoje radio.

Radio bliskie ludziom

W homilii abp Jędraszewski przypomniał, że 25 lat temu, 8 grudnia 1991 r., została zainaugurowana działalność Radia Maryja. Wtedy też słuchacze wysłuchali tych samych czytań liturgicznych, które wybrzmiały dziś. Były to słowa o walce złego ducha z człowiekiem, który uwierzył w kłamstwo szatana i wzgardził prawdą o Stwórcy; o Maryi będącej wzorem zawierzenia i słuchania słów Najwyższego i miłosierdziu Boga, który daje nadzieję na ostatecz-

ne zwycięstwo. Wtedy pojawił się o. Tadeusz Rydzyk CSSR, który zaufał Bogu i pragnął utworzyć katolickie radio, które pomaga w życiu według wartości, które niesie Ewangelia. I tak się stało. – Radio Maryja jest bliskie ludziom i ich problemom – mówił kaznodzieja. – W programie radia jest wszystko, co życie stanowi, wspólna modlitwa w różnych porach dnia, rzetelne informacje, katechezy i konferencje, dyskusje na ważne dla Kościoła i narodu tematy. W ten sposób stało się ono przekątnikiem nauczania św. Jana Pawła II. Przypomniał słowa Ojca Dyrektora: „Chciałem, aby Radio Maryja było wzajemną komunikacją”. To dlatego słuchacze tworzą rodzinę. Na zakończenie kaznodzieja dziękował Bogu za wielkie dzieła, które zapoczątkował Ojciec Dyrektor, jemu samemu i wszystkim współpracownikom za miłość do Matki Bożej, Kościoła i Ojczyzny, a równocześnie życzył całemu zespołowi dalej niestępliwości w głoszeniu prawdy o Bogu bogatym w miłosierdzie. Tym życzeniom towarzyszy „modlitwa, abyśmy wszyscy każdego dnia, krocząc za Jezusem, podejmowali pełne ufnej radości: «Alleluja i do przodu!»” – tak zakończył swe słowo abp Marek Jędraszewski.

Dwa elementy

W uroczystości wzięli udział biskupi, kapłani, osoby życia konsekrowanego oraz prezydent RP Andrzej Duda, posłowie, europosłowie, przedstawiciele administracji rzą-

dowej i samorządowej, ministrowie, wiceministrowie, wojewodowie, marszałkowie województw, prezydenci miast z prezydentem Torunia Michałem Zaleskim, a także tysiące wiernych z Polski i zagranicy. Źródło siły tej rozgłośni wyjaśnił prezydent Andrzej Duda, który powiedział: – Jako prezydent RP przybyłem tu dziś, by podziękować przede wszystkim za wielkie dzieło wspólnoty, wielkie dzieło miłosierdzia i wielkie dzieło budowania siły polskiego społeczeństwa i polskiej państwowości. Dlaczego? Dlatego, że Radio Maryja od początku istnienia niesie w sobie dwa elementy, które były i są w dzisiejszym świecie unikatowe, tym pierwszym i najważniejszym jest budowanie wspólnoty ludzi, a drugim – niezłomność. Ponadto okolicznościowe listy wystosowali kard. Zenon Grocholewski i przełożony generalny redemptorystów o. Michael Brehl oraz premier Beata Szydło i prezes PiS Jarosław Kaczyński. Wśród licznych życzeń i gratulacji były też te przesłane przez Lidę Dudkiewicz, redaktor naczelną Tygodnika Katolickiego „Niedziela”, które na ręce o. Rydzyka CSSR przekazała Helena Maniakowska, od początku współpracująca zarówno z Radiem Maryja, jak i „Głosem z Torunia”. Na zakończenie srebrnego jubileuszu Ojciec Dyrektor wyraził wdzięczność wszystkim bez wyjątku, którzy współuczestniczą w tworzeniu rozgłośni: – Wielkie rzeczy uczynił i czyni nam Pan! Dziękujemy wszystkim, którym drogie są dzisiaj: Bóg, Honor i Ojczyzna.

Przez te wszystkie lata niezmiennie przy odbiornikach gromadzą się ci, którzy chcą słuchać. Wśród nich są zarówno osoby starsze i w średnim wieku, jak i młodzież oraz dzieci. Jednoczy ich wspólna wiara, nadzieja i miłość. Stąd ramówka, w której prym wiedzie modlitwa, nadaje rytm ich codzienności. To nawiązanie do tradycji, gdy człowiek trzy razy dziennie zwraca się do swego Boga: rano, w południe i wieczorem. Włączają się więc w nurt wspólnego wołania do nieba, gdy odmawiają m.in. pacierz poranny, Jutrznię, Godzinki ku czci Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny, „Anioł Pański”, modlitwę popołudniową z Liturgii Godzin, Koronkę do Miłosierdzia Bożego, Różaniec i Apel Jasnogórski. Najważniejszym jednak punktem dnia jest Msza św. Formację pogłębiają przez katechezy, korzystają też z porad zdrowotnych, kulinarnych czy ekologicznych. Audycje dla dzieci i młodzieży, programy informacyjne i publicystyczne wraz z „Rozmowami niedokończonymi” to propozycje dla młodych i starszych. W tej wielkiej Rodzinie Radia Maryja znajdują wsparcie w kłopotach.

Jubileuszowe spotkanie było świętem radości, dobra i łaski Bożej oraz ludzkiej wspólnoty, która umacnia wszystkich, by trwali w wierze i miłości Boga, Ojczyzny i człowieka przy pomocy Matki Bożej Gwiazdy Ewangelizacji prowadzącej Radio Maryja i będącej jego Opiekunką.

Beata Pieczykura

niedziela głos z Torunia

Ks. Paweł Borowski
(redaktor odpowiedzialny)
współpraca: Joanna Kruczyńska
ul. Łazienna 18, 87-100 Toruń
tel. 56 622 35 30 w. 39
fax 56 621 09 02
e-mail: torun@niedziela.pl
Dyżury: od poniedziałku
do piątku w godz. 9-13
Redakcja częstochowska:
Beata Pieczykura
tel. 34 369 43 85